

Milostanu Andreea
Mihoci Valentina

Tutoriatul 10
(ca nota din examen)
Geometrie I
(exerciții)

5. Fie conica $\Gamma: f(x,y) = x^2 - 4xy + 4y^2 - 6x + 2y + 1 = 0$. Să se aducă la forma canonică, efectuând izometria. Reprezentare grafică.

SOL. $f(x,y) = x^2 - 4xy + 4y^2 - 6x + 2y + 1 = 0$

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ -2 & 4 \end{pmatrix} \quad B = (-3 \ 1) \quad c = 1 \in \mathbb{R}$$

$$\tilde{A} = \begin{pmatrix} 1 & -2 & -3 \\ -2 & 4 & 1 \\ -3 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\Delta = \det A = \begin{vmatrix} 1 & -2 \\ -2 & 4 \end{vmatrix} = 4 - 4 = 0 \Rightarrow \text{conica cu o singură centru unic}$$

$$\Delta = \det \tilde{A} = \begin{vmatrix} 1 & -2 & -3 \\ -2 & 4 & 1 \\ -3 & 1 & 1 \end{vmatrix} = 1 + 6 + 6 - 36 - 1 - 4 = 5 - 30 = -25 \neq 0 \Rightarrow \text{conica este nedegenerată}$$

Ne așteptăm să obținem o parabolă.

Considerăm polinomul caracteristic asociat matricii $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ -2 & 4 \end{pmatrix}$.

$$P(\lambda) = \det(A - \lambda I_2) = \begin{vmatrix} 1-\lambda & -2 \\ -2 & 4-\lambda \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow \lambda^2 - \text{Tr}(A) \cdot \lambda + \det A = 0$$

$$\lambda^2 - 5\lambda + 0 = 0 \Rightarrow \lambda(\lambda - 5) = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \lambda_1 = 5, \lambda_2 = 0.$$

Aflăm vectorii proprii asociați fiecărei valori proprii.

$$\lambda_1 = 5 \quad V_{\lambda_1} = \{x \in \mathbb{R}^2 \mid Ax = 5x\} \Rightarrow Ax = 5x \Rightarrow (A - 5I_2)x = 0_{\mathbb{R}^2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \begin{pmatrix} -4 & -2 \\ -2 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{cases} -4x - 2y = 0 \\ -2x - y = 0 \end{cases} \Rightarrow y = -2x$$

$$V_{\lambda_1} = \{(x, -2x) \mid x \in \mathbb{R}\} = \langle \{ (1, -2) \} \rangle$$

$$e_1' = \frac{1}{\|(1, -2)\|} \cdot (1, -2) = \frac{1}{\sqrt{5}} (1, -2) \text{ vector propriu corespunzător lui } \lambda_1 = 5$$

$$\lambda_2 = 0 \quad V_{\lambda_2} = \{x \in \mathbb{R}^2 \mid Ax = 0\} \Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ -2 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix} \Rightarrow \begin{cases} x - 2y = 0 \\ -2x + 4y = 0 \end{cases} \Rightarrow x = 2y$$

$$V_{\lambda_2} = \{(2y, y) \mid y \in \mathbb{R}\} = \langle \{ (2, 1) \} \rangle \quad e_2' = \frac{1}{\|(2, 1)\|} \cdot (2, 1) = \frac{1}{\sqrt{5}} \cdot (2, 1) \text{ vector propriu corel.} \\ \text{lui } \lambda_2 = 0.$$

Avem matricea $R = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -2 & 1 \end{pmatrix}$; $\det R = \frac{1}{5} (1+4) = 1 \checkmark$. \Rightarrow nu inversăm coloanele între ele

Fie rotația $R: x = Rx' \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{1}{\sqrt{5}} (x' + 2y') \\ y = \frac{1}{\sqrt{5}} (-2x' + y') \end{cases}$

Forma diagonală a lui A este $\rightarrow \begin{pmatrix} 5 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$

$$R(\Pi): 5x'^2 - \frac{6}{\sqrt{5}}(x' + 2y') + \frac{2}{\sqrt{5}}(-2x' + y') + 1 = 0$$

$$5x'^2 - \frac{6}{\sqrt{5}}x' - \frac{12}{\sqrt{5}}y' + \frac{4}{\sqrt{5}}x' + \frac{2}{\sqrt{5}}y' + 1 = 0$$

$$5x'^2 - \frac{10}{\sqrt{5}}x' - \frac{10}{\sqrt{5}}y' + 1 = 0 \quad / : 5$$

$$x'^2 - 2 \cdot \frac{1}{\sqrt{5}}x' - \frac{2}{\sqrt{5}}y' + 1 = 0$$

$$\left(x' - \frac{1}{\sqrt{5}}\right)^2 - \frac{2}{\sqrt{5}}y' = 0$$

$$= x''$$

$$p: y'' = y'$$

Fie translația $T: x' = x'' + Rx_0, x_0 = \begin{pmatrix} \frac{1}{\sqrt{5}} \\ 0 \end{pmatrix}$

Tranziția efectuată este $x = Rx'' + Rx_0$

$$Rx_0 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -2 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1/\sqrt{5} \\ 0 \end{pmatrix} = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1/\sqrt{5} \\ -2/\sqrt{5} \end{pmatrix} = \frac{1}{5} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \end{pmatrix} \Rightarrow m_0 = \left(\frac{1}{5}, -\frac{2}{5}\right)$$

Se obțin următoarele schimbări de reper cartezian:

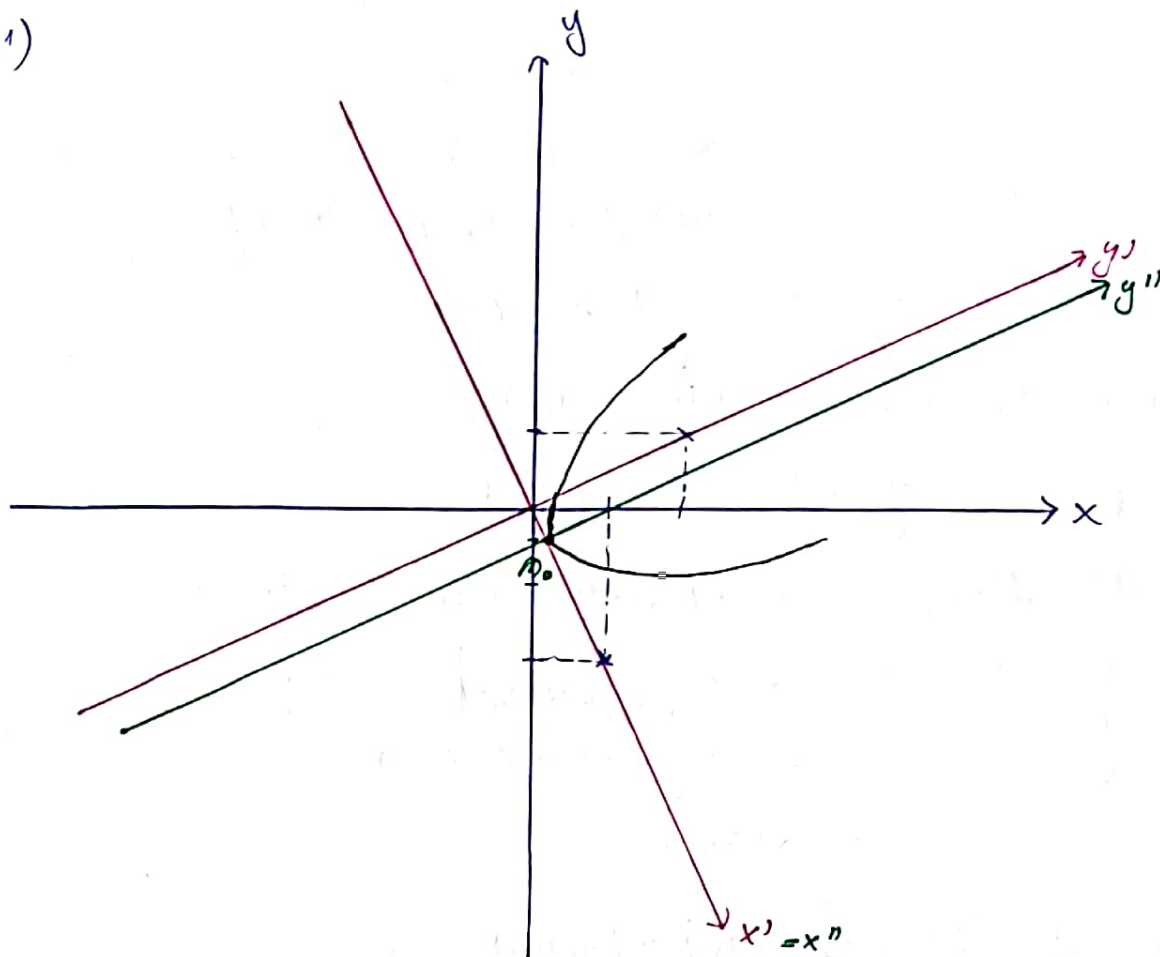
$$R = \{0, e_1, e_2\} \xrightarrow{R} R' = \{0, e_1', e_2'\} \xrightarrow{T} \{m_0, e_1', e_2'\}$$

$$P: x''^2 - \frac{2}{\sqrt{5}}y'' = 0 \Rightarrow x''^2 = \frac{2}{\sqrt{5}}y'' \Rightarrow p = \frac{1}{\sqrt{5}}$$

$$e_1' = \frac{1}{\sqrt{5}}(1, -2)$$

$$e_2' = \frac{1}{\sqrt{5}}(2, 1)$$

$$m_0 = \left(\frac{1}{5}, -\frac{2}{5}\right)$$

2. Se consideră punctele $A(1, 3, 0)$, $B(-3, 2, 1)$, $C(\alpha, 1, -3)$, $D(7, -2, 3)$.

a) Să se determine $\alpha \in \mathbb{R}$ a.t. A, B, C, D să fie coplanare.

b) Pentru α găsit la punctul a), să se scrie ecuația planului $(ABCD)$.

SOL. A, B, C, D coplanare $\Rightarrow \begin{vmatrix} 1 & 3 & 0 & 1 \\ 3 & -2 & 1 & 1 \\ \alpha & 1 & -3 & 1 \\ 7 & -2 & 3 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow -10\alpha - 50 = 0$
 $\Rightarrow \alpha = -5 \in \mathbb{R}$

b) Avem $C(-5, 1, -3)$.

Altm $\vec{AC} = (-6, -2, -3)$ și $\vec{AB} = (2, -5, 1)$ doi vectori directori ai planului.

Presupunem că planul trece prin $A(1, 3, 0)$:

$$(ABCD) : \begin{vmatrix} x-1 & -6 & 2 \\ y-3 & -2 & -5 \\ z & -3 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow -2(x-1) - 6(y-3) + 30z + 4z - 15(x-1) + 6(y-3) = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -17(x-1) + 34z = 0 \Rightarrow -17x + 34z + 17 = 0 \quad (/17)$$

$$\Rightarrow (ABCD) : x - 2z - 1 = 0$$

3. Să se scrie ecuația planului π unde:

a) planul π conține dreptele $d_1: \frac{x}{2} = \frac{y}{1} = \frac{z}{4}$ și $d_2: \frac{x-2}{1} = \frac{y-1}{3} = \frac{z-4}{2}$.

b) planul π trece prin $M(1,1,1)$ și conține dreapta $d: \frac{x-1}{4} = \frac{y-2}{1} = \frac{z}{6}$.

c) planul π este paralel cu planul xOy și trece prin punctul $M(2,1,5)$.

d) planul π care trece prin $M(1,-1,2)$ și $\pi \perp d$, $d: \frac{x-2}{2} = \frac{y+1}{5} = \frac{z-2}{-1}$.

e) planul π paralel cu π' : $x-y+z=1$ și $M(1,1,2) \in \pi$.

SOL. a) $d_1: \frac{x}{2} = \frac{y}{1} = \frac{z}{4} \Rightarrow \vec{\mu}_{d_1} = (2,1,4)$

$d_2: \frac{x-2}{1} = \frac{y-1}{3} = \frac{z-4}{2} \Rightarrow \vec{\mu}_{d_2} = (1,3,2)$

Se observă că $O(0,0,0) \in d_1$, deci $O(0,0,0) \in \pi$.

$$\pi: \begin{vmatrix} x & 2 & 1 \\ y & 1 & 3 \\ z & 4 & 2 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \begin{aligned} 2x + 4y + 6z - 2 - 12x - 14y &= 0 \\ -5x - 10y + 6z - 2 &= 0 \quad /: (-5) \end{aligned}$$

$$\pi: x + 2y - z = 0$$

b) $d: \frac{x-1}{4} = \frac{y-2}{1} = \frac{z}{6} \Rightarrow \vec{\mu}_d = (4,1,6)$

Se observă că $N(1,2,0) \in d$. Aflăm $\vec{MN} = (0,1,-1)$ un alt vector director al planului π .

$M(1,1,1) \in \pi \Rightarrow \pi: \begin{vmatrix} x-1 & 4 & 0 \\ y-1 & 1 & 1 \\ z-1 & 6 & -1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \begin{aligned} -(x-1) + 4(z-1) - 6(x-1) + 4(y-1) &= 0 \\ -7(x-1) + 4(y-1) + 4(z-1) &= 0 \end{aligned}$

$$\pi: -7x + 4y + 4z = 1$$

c) ecuația planului xOy este $z=0$, deci $N_{xOy} = (0,0,1)$

$\pi \parallel xOy \Rightarrow N_\pi = N_{xOy} = (0,0,1)$

$N_\pi = (0,0,1) \mid \Rightarrow \pi: 0(x-2) + 0(y-1) + 1 \cdot (z-5) = 0$
 $M(2,1,5) \in \pi \mid \pi: z=5.$

d) $d: \frac{x-2}{2} = \frac{y+1}{5} = \frac{z-2}{-1} \Rightarrow \vec{\mu}_d = (2,5,-1)$ $\pi \perp d \Rightarrow N_\pi = \vec{\mu}_d = (2,5,-1)$

$M \in \pi \Rightarrow \pi: 2(x-1) + 5(y+1) - (z-2) = 0$
 $(1,-1,2) \mid \pi: 2x + 5y - z = -5$

$$e) \pi: x-y+z=1 \Rightarrow \vec{N}_{\pi} = (1, -1, 1)$$

$$\vec{u} \parallel \vec{N}_{\pi} \Rightarrow \vec{N}_{\pi} = \vec{N}_{\vec{u}} = (1, -1, 1) \Rightarrow m(1, 1, 2) \in \pi$$

$$\pi: 1 \cdot (x-1) + A(y-1) + 1 \cdot (z-2) = 0$$

$$\pi: x - y + z = 2$$

5. Să se afle ecuația dreptei d unde:

a) $P(1, 1, 1) \in d$ și vectorul director al lui d este $\vec{u} = (4, 3, 2)$.

b) $P(2, -7, 15) \in d$ și dreapta d este paralelă cu axa Ox .

c) $P(2, -7, 15) \in d$ și dreapta d este paralelă cu dreapta d' : $\frac{x-1}{4} = \frac{y-2}{-7} = \frac{z+3}{6}$.

d) $M(1, 2, 0) \in d$ și dreapta d este paralelă cu dreapta d' : $\begin{cases} x+y=1 \\ 2x-y+z=1 \end{cases}$

e) $m(1, 2, 3) \in d$ și dreapta d este perpendiculară pe planul $\pi: 2x+y-z+1=0$.

SOL. a) $P(1, 1, 1) \in d \mid \vec{u} = (4, 3, 2) \Rightarrow d: \frac{x-1}{4} = \frac{y-1}{3} = \frac{z-1}{2}$

b) Deoarece dreapta d este paralelă cu Ox , înseamnă că $\vec{u}_d = \vec{i} = (1, 0, 0)$.

$$P(2, -7, 15) \in d \mid \vec{u}_d = (1, 0, 0) \Rightarrow d: \frac{x-2}{1} = \frac{y+7}{0} = \frac{z-15}{0} \Leftrightarrow d: \begin{cases} y = -7 \\ z = 15 \end{cases}$$

c) $d': \frac{x-1}{4} = \frac{y-2}{-7} = \frac{z+3}{6} \Rightarrow \vec{u}_{d'} = (4, -7, 6)$ și $d \parallel d' \Rightarrow \vec{u}_d = \vec{u}_{d'} = (4, -7, 6)$.

$$P(2, -7, 15) \in d \mid \vec{u}_d = (4, -7, 6) \Rightarrow d: \frac{x-2}{4} = \frac{y+7}{-7} = \frac{z-15}{6}$$

d) $d \parallel d' \Rightarrow \vec{u}_d = \vec{u}_{d'}$, dar $d': \begin{cases} x+y=1 \\ 2x-y+z=1 \end{cases}$. Căutăm direcția lui d' .

Notăm $z=t \in \mathbb{R}$ nec. secundară a sistemului $\Rightarrow \begin{cases} x+y=1 \\ 2x-y=1-t \end{cases}$

$$\begin{array}{r} \text{---} \oplus \\ 3x = 2-t \Rightarrow x = \frac{2}{3} - \frac{1}{3}t \end{array}$$

$$y = 1-x = 1 - \frac{2}{3} + \frac{1}{3}t = \frac{1}{3} + \frac{1}{3}t$$

$$z = t$$

Direcția lui d' este dată de coef. lui $t \Rightarrow$

$$\Rightarrow \vec{u}_{d'} = \left(-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, 1\right) = \frac{1}{3}(-1, 1, 3) \Rightarrow \vec{u}_d = \vec{u}_{d'} = (-1, 1, 3)$$

$$m(1,2,0) \in d \quad \left| \Rightarrow d: \frac{x-1}{-1} = \frac{y-2}{1} = \frac{z}{3} \right.$$

$$\vec{\mu}_d = (-1, 1, 3)$$

c) $\pi: 2x + y - z + 1 = 0 \Rightarrow \vec{N}_\pi = (2, 1, -1).$

$$d \perp \pi \Rightarrow \vec{\mu}_d = \vec{N}_\pi = (2, 1, -1)$$

$$m(1,2,3) \in d \quad \left| \Rightarrow d: \frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{1} = \frac{z-3}{-1} \right.$$

$$\vec{\mu}_d = (2, 1, -1)$$

5. Fie dreapta $d: \begin{cases} 2x - 3y + z - 1 = 0 \\ x + 3z = 0 \end{cases}$.

a) Determinați vectorul director al dreptei d prin două metode.

b) Verificați dacă dreapta d este perpendiculară pe planul π , $\pi: 4x - 2y + z - 3 = 0$.

SOL. a) (M₁) $\begin{cases} 2x - 3y = 1 - z \\ x = -3z \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2x - 3y = 1 - z \\ x = -3z \end{cases} \quad \boxed{x = -3z}$

$$3y = 2x - 1 + z \Rightarrow 3y = -6z - 1 + z \Rightarrow \boxed{y = -\frac{1}{3} - \frac{5}{3}z}$$

Diracția lui d este dată de coeficienții lui t : $\vec{\mu}_d = (-3, -\frac{5}{3}, 1) = -\frac{1}{3}(9, 5, -3) \Rightarrow \vec{\mu}_d = (9, 5, -3).$

(M₂) Avem două planuri $\begin{cases} \pi_1: 2x - 3y + z = 1 \Rightarrow \vec{N}_{\pi_1} = (2, -3, 1) \\ \pi_2: x + 3z = 0 \Rightarrow \vec{N}_{\pi_2} = (1, 0, 3) \end{cases}$

$$\vec{\mu}_d = \vec{N}_{\pi_1} \times \vec{N}_{\pi_2} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 2 & -3 & 1 \\ 1 & 0 & 3 \end{vmatrix} = (-9, -5, 3) = -1 \cdot (9, 5, -3)$$

Extra ecuația parametrică a lui d este: $d: \begin{cases} x = -3z \\ y = -\frac{5}{3}z - \frac{1}{3} \\ z = z \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{x}{-3} = z \\ \frac{y + \frac{1}{3}}{-\frac{5}{3}} = z \\ \frac{z}{1} = z \end{cases} \Rightarrow$

$$\Rightarrow d: \frac{x}{-3} = \frac{y + \frac{1}{3}}{-\frac{5}{3}} = \frac{z}{1} \text{ ecuația canonică}$$

$$6) \pi: 4x - 2y + 2z - 3 = 0 \Rightarrow \vec{N}_\pi = (4, -2, 2).$$

$$\text{Din punctul a) știm că } \vec{\mu}_d = (9, 5, -3).$$

$$d \perp \pi \Leftrightarrow \vec{N}_\pi = \vec{\mu}_d, \text{ ceea ce nu este adevărat pe exemplul nostru } \Rightarrow d \not\perp \pi$$

6. Fie dreapta $d: \frac{x}{1} = \frac{y}{2} = \frac{z-1}{3}$. Aflecki planul π a. r. $d \subset \pi$ și $P_1(1, 1, 1) \in \pi$.

Sol. $d: \frac{x}{1} = \frac{y}{2} = \frac{z-1}{3} \Rightarrow \vec{\mu}_d = (1, 2, 3),$

Obs. că $P_2(0, 0, 1) \in d$, înșă $d \subset \pi \Rightarrow P_1 P_2 \subset \pi$
 $P_1 \in \pi \quad \vec{P_1 P_2} = (-1, -1, 0)$

$$\pi: \begin{vmatrix} x-1 & -1 & 1 \\ y-1 & -1 & 2 \\ z-1 & 0 & 3 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow -3(x-1) - 2(z-1) + (z-1) + 3(y-1) = 0$$

$$-3x + 3 - 2z + 2 + z - 1 + 3y - 3 = 0$$

$$\pi: -3x + 3y - z + 1 = 0 \Rightarrow \pi: 3x - 3y + z - 1 = 0$$

sau $\vec{N}_\pi = \vec{\mu}_d \times \vec{P_1 P_2} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 2 & 3 \\ -1 & -1 & 0 \end{vmatrix} = (3, -3, 1)$

$$\vec{N}_\pi = (-3, 3, 1) \Rightarrow \pi: 3(x-1) - 3(y-1) + 1 \cdot (z-1) = 0$$

$$P_1(1, 1, 1) \in \pi \quad \pi: 3x - 3y + z - 1 = 0$$

7. Fie dreptele $d_1: \frac{x}{1} = \frac{y-1}{-2} = \frac{z}{3}$ și $d_2: \begin{cases} 3x + y - 5z + 1 = 0 \\ 2x + 3y - 8z + 3 = 0 \end{cases}$. Să se arate că $d_1 \perp d_2$.

Sol. $d_1: \frac{x}{1} = \frac{y-1}{-2} = \frac{z}{3} \Rightarrow \vec{\mu}_{d_1} = (1, -2, 3)$

$$\begin{cases} 3x + y = 5t - 1/3 \\ 2x + 3y = 8t - 3 \end{cases}, t^{\text{mat.}} \in \mathbb{R} \Rightarrow \begin{cases} 3x + 3y = 15t - 3 \\ 2x + 3y = 8t - 3 \end{cases} \ominus$$

$$x = 7t \Rightarrow \boxed{x = t}$$

$$\boxed{y} = 5t - 1 - 3t = \boxed{-1 + 2t}, \quad \boxed{z = t}$$

$$\vec{\mu}_{d_2} = (1, 2, 1)$$

$$d_1 \perp d_2 \Leftrightarrow \vec{\mu}_{d_1} \cdot \vec{\mu}_{d_2} = 0 \Rightarrow \vec{\mu}_{d_1} \cdot \vec{\mu}_{d_2} = 1 - 2 + 3 = 0 \checkmark \Rightarrow d_1 \perp d_2$$